

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Homiliæ Adm. Illvstris Ac R.dissimi Domini D. Fr.
Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ
Episcopi Barbastrensis & Albarrazini Ord. FF.
Prædicatorum**

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, Anno M.DC.XLIX.

§.2. Hoc celestus cibo Christus homines ad se allicit, in quo Adæ vinculæ
reuocantur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53084](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53084)

XI: *secrauit Anathema in tabernaculo Ephod lineo obuolutum tradiditque sacerdotibus custodiendum. Gladius hic carnis & humanitatem nostri significat Redemptoris: Accingere gladio tuo super femur tuum potes viffime. Et in gladio suo duro uisitatibit. Cum illa uelut cum gladio lufit Christus in prælio contra diabolum & mortem: Quandoquidem morte humanitatis lux SS. illum deuicerit fuosque prostrauit inimicos.*

Gigas demonem præfigurat qui cum carne & humanitate uelut machæra homines lupera

Gen. 6. 12. uic: Omnis caro corrumperat uiam suam. Quia per appetitum fenfitiuum potentiam carnis, & intemperantia quam illis perluafit, homines suo subugauit imperio: Accurrit Dauid Christus Dominus, carnem assumit putam & omnis peccati expertem: quia carne licet effer amictus: In similitudinem carnis peccati: semper tamen munda fuit, eiusque SS. humilitas à peccato libera: carnem non affumpfit peccatricem, carnem Adæ peccatis inuolutam & pollutam. Vagina est concupifcentia, quæ nulla in Christo fuit: unde illam nudam sibi Christus accinxit illaque pro-

strauit Diabolus: In diebus carnis sue. O quam magnifica machæra hæc est SS. Sacramentum: inuolutum est carne & sanguine Christi sub lintheo mundo accidentium panis & uini traditum sacerdotibus: quia ipsis solis Christus eius commendauit ministerium: Sic sacrificium istud instituit cuius officium committit uoluit: solus presbyteris. Reseruatur in templo quia in illo hoc habemus in sacratio, quo opera dissipemus inimici, illum eueramus, illum superemus, & hominis uita restituatur quam illis hostis hic abstulerat: Non est gladius similis huic: non alius conuenientior: illum nobis exhibet sub specie cibi & potus: quo significetur quod sicut diabolus intentionis lux metas per cibum attingerat, ita Christus illam eius intentione euerteret suamque alio suo consequeretur: pretiosissimo scilicet corpore & sanguine in V. Eucharistia quam gladius ille Golia præsignauit oblatum & seruatum in templo presbyterique commendatum. Hoc caelesti cibo nobis vitam infundit bonaque refundit: quæ cibo suo diabolus nobis abstulerat: Gladius Golia: in illo nos à subiectione uendicat diaboli: fortitudinem quam in nobis enervauerat, restituit: quia caro & sanguis est Dei hominis quem in hoc SS. præsentem adoramus Sacramento.

§. 2. Hoc caelesti cibo Christus homines ad se allicit in quo Adæ uincula renouantur.

Commutiter homines allicitur deum: cumur & quasi ligati trahuntur promissis quibus eorum perfectio lati fit desiderij: sicut enim ordinarie intentionum horum sectantur impletionem quibus suam: replete possint vacuum: quamprimum illos aspiciunt licet à longe quod potest ipsis satisfacere, conuenem illorum ad se tra it uoluntatem: est enim domina uiuuerfalis cui obediunt: & sicut obiectum quod illam mouet trahitque post se, est horum aque in eius promissione bonum hoc aperitur, hæc est que tanto rapit post se impetu homines ut illos deueniat & quodammodo liget trahatque uelut uinculis in sui sequelam. Nota est diabolo naturalis nostra inclinatio, & si quando à nobis conatur aliquid extorquere, quo nos habeat uelut ligatos: caræaque uictos, ut suam affectuam intentionem, uoluntatem nobis promittit bona & licet falsa. & appetentia tantum, tantam tamen in nobis uim exerceat, ut illis nos ducat trahatque ad quodcumque uoluerit.

Appetitus primi hominis is fuit quo similitudinem affectauit Dei, Diuinitatis pigora eius rapiebant desiderium: intelligit hoc diabolus atque ut hominem euerteret: falsis illi diuinitatis turat pollicitationes: Eritis sicut Deus factis bonum & malum. Promissis de Diuinitate factis hominem illaqueat & manibus pedibusque quasi constrictum detinet ut petioni eam condescendat fructumque comedat oblatum. Audiuit illum, obediuit illi & intentionem eius executus est & qui Deo similis esse debebat ad bestiarum deuoluitur similitudinem: Comparatus est iumentis insipientibus & similibus factus est illis. Intendit Christus hanc reparare iacturam & homo per ipsum recuperet quod per diabolum amiserat: & sicut ille tunc odio motus & exactione potuit illum obligare falsis de Diuinitate sponfionibus: ita Christus Redemptor noster totus amore flagrans hominibusque desiderans hominum, illum similitè studuit ueræ Diuinitatis promissis obligare quatenus eum illis ligans uelut fortissimis & uicissimis uinculis ad illo, eius medio, obtineret quod demon suis & illis licet sponfionibus. In buccella ueneno odij & abominationibus plena diabolus homini ligaturas dicit.

gnitas fluxit suae damnationis: Christus autem in alia buccella confecta ex theriaca charitatis & amoris quam illi offert, vincula iniecit foris suae salutis in SS. Sacramento ubi totus ad est Deus vt se nobis praebeat libere & liberaliter: hac laet ubi tota veritate nobis confirmat veram deo Diuinitate promissionem vt nos sibi subiiciat multo securiores nostrum consequendi desiderium, quam fuimus dum diabolus eandem nobis addidit tota falsitate menax: quatenus ratione conuicti, quam habemus in hoc Diuino cibo, maiori effectu ad illum accedamus, quam prima uos patens nosfer ad fructum illum accessit sua a diabolo propositum ad intentionis suae complementum.

14 Exiit Deus hominem in natura humana quam filij sui naturae uicinis hypostaticae ad supernum Diuinae essentiae statum: ita vt uerbum caro factum hominem fecerit Deum, atque per illud illius de Diuinitate impleta sunt desideria, fuitque uere filius Dei, quandoquidem illud in Diuina confectum sit persona quae hominem ad suum esse Diuinum & individuale subleuauit: ut autem homo sibi persuaderet, quod in eo posset semper statu conseruari uita uiuens licet mortali, alimentum illi praebeat iuxta naturae luc sublimitate qualitate. Commune axioma est omnia uidentia cibo indigere naturae suae proportionato: nonnulla etenim grauis, alia carne, herbisque uescuntur alia. Primum hominem creauit Deus terrenum: *Primus homo de terra terrenus: unde consequenter & nos futuri etiam filij terreni: Quales & terrenus tales & terreni:* omnino hinc eius omnia sunt desideria: cum enim se cerneret ad statum redactum a deo uilem: aliam appetit dignitatem & superiorem, unde similitudinem esse etauit Dei, qui illi in hoc infirmo statu alimentum praestari conditioni suae infirmo conueniens: *Eccc dedi uobis omnem herbam.* Pastum cum relijs terrenis animalibus illi constituit communem. Aduenit Christus Dominus nosque de sta. u hoc. sustulit hominiquae bonum esse concessit Diuinitatis: eo namque animo uenit in mundum incarnatus: *Per quem maxima & pretiosa promissa nobis donauit, ut Diuinae simus conforites naturae.* iam enim per eius gratiam naturam participamus Dei nosque Deos effecti: ut autem in illo nos statu nutriet cibum sublimi, cibum nobis exhibuit Dei in hoc SS. Sacramento Deus seipso alit, utque nos in Diuinitate sustentet, qua nobis primo in Christo contulit, nunc se ipsum nobis & singulis proponit, vt singuli nos ex ea participemus.

O Diuinum alimentum! O sublime Sacramentum! Etenim se nobis praebens in alimentum, nobis in illo tribuit ipsius Dei nutrimentum, Dei cibum qui nos ad eius euchar conditiones hunc nobis patem ministrat vt nos ad se alliciat, habeatque uelut ligatos Diuinitatis suae promissionis fortissimis uinculis, quam realiter uetique nobis offert amore suo, quo nos diligit, licet & motus infinito. Eleganter hoc ipse Deus per Prophetam suam expoluit: *Quia puer Israel dilexi eum: ex Aegypto uocauit filium meum. Et ego quasi nutritus Ephraim, portabam eos in brachijs suis, in sinuulo Adam traham eos in uinculis charitatis: & declinaui ad eum et uescierur.* Continent singula haec uerba Diuina mysteria alias a nobis expolita.

Ex amore quo Deus ferebatur in Israel filium suum unigenitum misit in mundum: aduentus etenim eius prioratio populum spectabat Iudaicum vt sacra declarat Theologia. *Non sum misus nisi ad oues quae perierunt domus Israel: & quasi ellet nutritus Ephraim portabam domellios suos in brachijs suisque pectore alebat.* iam diximus Ephraim populum figurare Christianum, Adx Israel autem Iudaicum: huic Deus nutritum designauit: fuit enim primogenitus Dei: unde se erga illum exhibuit ut matrem quae primo genitum parit partisque primus pertaxa illum educare nutricem illi substituit quae illum enutrit: aduenit Deum filium hunc enutrire quocirca illum Moysi commendauit: *Porta eum in sinu tuo sicut portare solet nutrix infantulum.* Filius natus secundus populus est Christianus dicitur Ephraim: illum proprio enutrit pectore, propriam illi ministrat substantiam. Eandem enim suam nobis tribuit substantiam, Diuinitatem & omnipotentiam iam in hoc Sacramento vt alio loco uisus diximus.

Porro in hac nos actius uoluit habere uelut filium, sicut uinculis A. d. u. nos alligauit: *In sinuulo Adam traham eos in uinculis Charitatis.* Illis rebus quibus Diabolus Adamum irretuit promissis scilicet Diuinitatis, quodque Deus hac sint illi gloriam inuidere? *Cur praecepit uobis Deus? etili dia: Quia in quocumque die comederimus ex eo, morte belimoriemur.* Apage tale figmentum: *Nequaquam moriemini.* Hoc uobis persuadete Deum nolle vos illo bono gaudere quod ex huius fructus comestione uos consequetur: *Scit Deus quod in Gen. 3. quocumque die comederitis ex eo, aperientur oculi uestri & eritis sicut Dij scientes bonum & malum.* Hoc ex mente D. Aug. persuadere uoluit illis diabolus, Deum inuidia flagrare, atque lui-

VII. Hac nos nutrit. Oze. 11. 3.

Ho 4. 5. 8

n. 20.

Matt 15. 6

VIII.

Nu. 11. 12

IX.

Gen. 3.

Gen. 3.

Gen. 3.

Gen. 3.

Gen. 3.

Gen. 3.

Gen. 3.

Gen. 3.

Gen. 3.

Gen. 3.

Gen. 3.

ius-boni inuidiam tale posuisse interdictum. Invidiam repugnat Charitati : atque his funiculis Adamum constrinxit diabolus. Ergo *In funiculis Adam traham eos.* Vere his iidem vinculis homines ad me traham ait Dominus: si namque ille in cibo ipsis proposito mendaciter promisit Diuinitatem: in alio cibo quem i'is ministrabo, illam verissime possidebunt: nec enim terentulum offeram illis cibo vacuum sed tota Diuinitate plenissimum. *In quo inhabitat omnis plenitudo Diuinitatis corporaliter:* etenim in illo reobnetur ipsis totum Christi Corpus in quo tota latet Diuinitatis plenitudo; in vinculis Charitatis illos sum attrahitur: atque in ipsis homo bonum recuperabit cuius iacturam passus est in vinculis execrationis quibus illum vt suum diabolus captiuauerat: quia vt alias diximus in SS. Sacramento amor de Deo triumphat vt probat Diu. Bernard. ob quam rationem dicitur *Sacramentum Eucharistia,* hoc est *Bona Charitas:* etenim per amorem in hoc Diuino latente cibo Deus homines ad se trahit: quandoquidem accedentibus ad se esse suum tribuat Diuinum, vt ex illo participet ille d'que possideant: vt enim amor causat unionem inter amantes, facitque vnum quid sibi mutuo beneuolus: cum Deus se per amorem in Sacramento hominibus tribuat vnum quid cum illis se faciens atque singulis illum recipientibus sese incorporans: fit homo Deus alter participatue.

X.
In V. Sa-
cramento
tota nobis
datur
diuinitas
Colof. 2. 9.

XI.
Nostra-
que com-
plentur
desideria.

7

Oxe. 13. 4.

XII.
Et iugum
solitur

maxillas boum cervicibus imponitur & nequaquam maxillis. Hac loquendi phrafi mteruati de qua impropria profundissimum declarat de quo rursus maxillam fit sermo, mysterium.

Quam primum Deus hominem creauit iugum imposuit maxillis eius quibus illas comprimit & ligauit stric o illo p'cepto: *De iugum feruati boni & mali ne cometas.* Homo Diuinitati auidus, credens se illam comedendo posse consequi iuxta diaboli promissum, comedit & defraudata luxit esse sua desideria: etenim non solum factus non est Deus; imo vto in bestiam mutatus est & miserum omnium sententiam. Igitur *Ero eis quasi exalans iugum meum.* Temo vinculis amoris traham illos promissu licet Diuinitas per gratiam glorie mee meique Regni; & dico exaltabo iugum quod in principio illis imposueram ne comederet aboquoque cibum quo vere rediam illos Deo per participationem vitae que Diuinam. Non exprimit quem cibum sit daturus; talia etiam est vt nomen non habeat quo plene perfed' que declaretur: quo nobis indicat quod Diuid exprimit hypponens quod Deus omnium populo suo contulerat: *Deus cum egredieris in campu ad populu tuu, cum pertransieris in deserto, iura mota est.* Prodigia plene magna motaque dicitur in terra dum Deus populum suum eduxit de Aegypto, inter que hoc non minorem fuit quod *Celi distillauerunt a facie Dei sua, a facie Dei Israel.* Ad interam loquatur de matre quod Deus precipiente caeli distillauerunt. Ma li tantum potulo, & certum habeo quod distillauerunt cum sic dicatur. Verumtamen non dicit quid distillauerunt, quia etus ille ad hoc eo excellens erat vt in se omnes ciborum omnium complecteretur sapores: vnde propterea non habuit nomen huius significatum; quod cumque enim illi tribueretur, ab ipso suauitatis illius cumulo superaretur vnde sine vilo significatur nomine: fuit quippe cibus in quo Deus omnes reliquos comprehendit cibos. O Christianissime: *Parasti in dulcedine tua pauperi.* Quis id est populo Christiano quem pauperis nomine describit; quis terrenis bonis suis indignis hac etenim populo data sunt Iudaeo bonis parati; & quid fuerit non explicat; quia quia sunt verba illius explicata; tantum dicit quod parauerit in dulcedine amoris sui; daturus enim erat illis ferculum in quo omnia Dei diuinitate comprehenderentur; ipse Deus, eius substantia, sapientia, omni potentia, caro, anima, sanguis, & vita. Cum in illo cibo

tantum sunt tantaque immensitas magnitudinis & diuinitatis Dei, vix inueniri posset nomen quo solo hac omnia declararentur: hæc ea ratio est quam allegat D. Thom. cui tanta Deo nomina adscribantur. Non ergo vnicum nomen cibum hic accipiat sed maneat innotinatus: cum nullum afferri possit nomen quo tanta declararetur bonorum immensitas. Superfluentem igitur verbum sum. impleuit quo daturus erat illis ferulum in quo homines diuinitatem quam affectabant assequerentur.

63. Homini Deus hunc seruanit cibum in quo tota esset diuinitas illius vbertas:

Præfuit misericordia Dei & diuine providentia eius sapientia in eo quod omnibus creaturis tanta prouiderit abundantia, ut nulli earum in eo quod illi necessarium est, deficiat: nihilominus homini utpote naturæ intellectualis bonum aliquod seruanit ad eius alimentum quod excederet omnia reliqua quibus ceteras creaturas in esse conferuaret. Multum illis omnibus erogauit cælum, solem, lunam, stellas, porro gratiam, quæ participatio quadam est diuine naturæ in qua anima sibi recipit esse quoddam diuinum omnibus præstantius quibus mundus gloriatur: imo ipsis Angelis ac supremis Seraphinis: gratiam quam naturæ seruanit intellectuali; Angelicæ scilicet & humanæ: & cum Deus corporale constituisset creaturis corporeis alimentum, certum erat quod non deficeret spirituale spiritui intellectualium & anime: est autem alimentum hoc V. Sacramentum: nam velut de fonte gratiarum fertur ex illo gratia sanctorum.

Notat D. Aug. quod Propheta Regius hanc Dei misericordiam exaltaturus, quando eam considerans diligentiam notabat qua Deus cunctis accurrit creaturis, hæc affatur: *Homines & iumenta saluabis Domine, quemadmodum multiplicasti misericordiam tuam Deus.* Exponit hunc locum D. Bruno atque, misericordiam de qua hic psallit Propheta, esse salutem quam animalibus communicat, alimentum illis tribuens corporale vitæ que necessarium: *Saluabis Domine misericordiarum* (inquit) *corporalis saluatione, dando ei secularia necessaria.* Quodque hæc sit litteralis expositio probatur ex alio loco eiusdem Psalmistæ: etenim eandem hanc decantans misericordiam, illam declarat in hæc verba: *Qui dat*

iumentis escam ipsorum (secundum naturam & stomachum singulorum) *& pullis cornuorum inuocantibus eum.* Sub illo nomine iumentis omnia comprehendit animalia ferentis oneribus deputata quibus homines videntur ad ministeria sibi commoda: vnde sic ait Incognitus: *Iumenta dicuntur quasi inuocantia: ut sunt equi, boves, camelis, quibus inuocatur homo vel in vecturis, vel in agriculturis.* omnibus subministrat alimentum Deus naturæ eorum & stomacho conueniens: *Et pullis eorum: id est omnibus auiibus escam prouidet conuenientem.*

Quia verò in SS. litteris coruus auis habita fuit supra modum vorax: quando namque Noë illam emittit de arca, ut foret velut temporis explorator, illicque eius ferret notitiam ut inuenit tantum in terra cadauerum multitudinem, tanta sedit super illa vorax impluie, ut sibi persuadens quod si illa relinqueret, alimentum sibi quandoque defuturum: elegerit magis officium non implere exploratoris nec ad arcam reuerti Noë nutritur omnibus delatorum quam cibum quem præsentem habebat deserere: iudicans quantumcumque multa forent cadauera, pauca tamen famique suæ insufficientia, seque inedia moriturum si illa desereret. Ait igitur Psalmistæ: *si Deus coruo aui licet adeo voraci necessarium non deneget alimentum sed superabundans administraret nemo dubitat quin reliquis auiibus non adeo gulosis maiori sit abundantia promissurus.* Vnico verbo omnibus diuina eius subuenit misericordia: *Homines & iumenta saluabis Domine.* Ceterum in particulari & singulari providentia succurrit Deus hominibus: quandoquidem illos sub vmbra receperit protectionis suæ: *Filij autem hominum in tegmine alarum suarum stabunt.*

Quantum sapio in ordine ad hominem nobis Deum repræsentat ea cura sollicitum qua Deus cœnis pullos protegit & enutrit: quando enim paratur parui sunt illos agnoscat tanquam proprios filios & tunc si vel inquam affectum amoris sui los nunc erga illos demonstrat, & cum eo crescit alimentum eorum sollicitudo, dum illos à se longe conspiciendo eos aduocat, vix terram scalpens vermiculum inuenit aut granum quo vescantur, cum tota exhilarata illis hoc reseruat, tandem iniqua donec illud rostellis suo distringat & comedant; & sæpe illos impinguat proprio ore sibi detrahens alimentum quod illis tribuat: vix rapacem per aëra volucem percepit quando euro citius illos sub alis suis protegit & abscondit, ne forsitan vllus eorum raptus intereat.